

Ettepanek KindITS muutmiseks ja täiendamiseks

Eesti Kindlustusmaaklerite Liit (edaspidi EKML) pöördub Rahandusministeeriumi poole ettepanekuga, implementeerida KindITS'e direktiivi EU 2016/97 (edaspidi IDD) art 3 lg 1

Ettepaneku analüüs:

KindITS seaduse § 182 lg 7 ehk vahendaja keeld kindlustuse turustamist edasi anda on näide, kus Eesti on üle võtnud IDD direktiivi viisil, mis välistab kliendile juurdepääsu võrdlevale ja sõltumatul soovitusel põhinevale teenusele, soodustades regulatiivselt lahendust, kus kolmas isik, kes pakub oma põhitegevuse raames teenuseid või kaupu klientidele, saab neile lisaks pakkuda kindlustuslahendusi, **tegutsedes AINULT kindlustusagendi vormis**.

Praktikas on selline piirang loonud olukorra, kus nt. sõidukite müügiga tegelevad ettevõtted pakuvad müüdavatele sõidukitele juurde kindlustuslahendusi tegutsedes kindlustusagendina. Seda tegevusmustrit iseloomustab lahendus, kus kindlustusandjad maksavad ettevõtetele keskmisest suuremat vahendustasu, esimese aasta kindlustusmakse on kliendile pigem soodne ja peale seda rakendab kindlustusandja kliendi suhtes nn. differential pricing metoodikat st. tõstab kindlustuslepingu uuendamisel selle makset, kuivõrd esimese aasta kõrge vahendustasu ja madal hind, tuleb „tagasi teenida“. Selline tegevusmudel suurendab kliendi jaoks keskmise kindlustusmakse suurust ja piirab konkurentsi.

EKML saab kindlas kõneviisis väita, et ka tavapäraste sõidukite näitel võivad kindlustusmaksed erineda kindlustusseltside lõikes kuni 2 korda ehk võrdleva teenuse kasutamise võimalus säästaks klientidele arvestataval määral rahalisi vahendeid.

EKML'e teadaolevalt, ei analüüsitud IDD ülevõtmisel IDD art 3 p 1 ehk nn. maakleri agendi ülevõtmise võimalust ning mingil arusaamatul põhjusel, tekkis KindITS säte § 182 lg 7 näol, mis välistas selgesõnaliselt sellise võimaluse, luues selge regulatiivse arbitraaži olukorra IDD art 3 p1 ettenähtud kindlustusmaakleri agendi ja KindITS sätestatud kindlustusagendi tegevuse vahel ehkki sisulises mõttes, tagaks IDD art 3 p 1 ülevõtmine, klientidele samaväärse kaitse.

EKML on kaardistanud, kas ja kuidas on IDD art 3 p 1 implementeeritud teiste EL riikide seadusandlusesse ja kindlasti on EL liikmeriikidest IDD art 3 p1 kohane nn. maakleri agendi tegevus võimalik järgmistes liikmeriikides: Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania, Belgia, Slovakkia, Ungari, Leedu, Läti, Luksemburg ning EL välistest turgudest Ühendkuningriigis.

Ehk saame sõnastada selge narratiiv: enamus EL rahvastikust omab võimalust ja juurdepääsu maakleri teenusele, kaupu või teenuseid vahendava ettevõtte kaudu, kes tegutseb nn. maakleri agendina IDD art 3 p 1 tähenduses.

EKML on antud küsimust käsitletud ka Finantsinspeksiooniga ja saanud tagasisidet, et lahendis, kus on tagatud nn. maakleri agendi töötajate koolitus ja põhimõte, et maakleri kohustuslik vastutuskindlustus laieneks ka nn. maakleri agendi tegevusele, siis Finantsinspeksioon toetaks IDD art 3 p 1 ülevõtmist Eesti õigusesse, kuivõrd klientide huvid oleksid sellise lahendi puhul kaitstud ja suureneks konkurents kindlustuse turustajate vahel.

Olgu siinjuures veelkord üle rõhutatud, läbi kohutuse tagada nn. maakleri KindITS kohane agendi koolitus ja maakleri vastutuskindlustuse laiendamise antud tegevusele, ei ole kliendid kuidagi ohustatud vaid pigem tagaks see lahendus, klientidele parema teenuse.

EKML'i ettepanekud KindITS muutmiseks ja täiendamiseks:

- i) § 174 lg 1¹ Kindlustusmaakleri agent on isik, kes tegutseb kindlustusmaakleri nimel ja arvel kindlustuse turustamisega eesmärgiga soovitada ja vahendada kliendile sõltumatu analüüsi alusel kindlustuslepingut, mis vastab kõige paremini kliendi kindlustushuvile ja nõudmistele.
- ii) § 179 lg 5 Vahendaja kohustusliku vastutuskindlustuslepingu sõlmimise kohustust ei käesoleva seaduse § 174 lg 1¹ nimetatud isikul. Tema poolt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud kahju tekitamise eest vastutab kahjustatud isiku eest kindlustusmaakler, kelle esindajana ta tegutses.
- iii) § 182 lg 7 Kindlustuse turustamist ei või edasi anda va. käesoleva seaduse § 174 nimetatud isikutele.
- iv) § 192¹. Kindlustusmaakleri agendile kindlustuslepingu turustamisel esitatavad nõuded
 - (1) Kindlustusmaakleri agent peab iga kord enne kindlustuslepingu sõlmimist ja vajaduse korral ka enne sõlmitud kindlustuslepingu muutmist mõistliku aja jooksul:
 - 1) teatama kliendile oma ärinime ja kontaktandmed;
 - 2) teatama kliendile, et ta tegutseb kindlustusmaakleri esindajana, ja viitama vahendajate nimekirjale, kuhu ta on kindlustusmaakleri poolt kantud, ning võimalusele tema kohta tehtud kannet kontrollida;
 - 3) selgitama kliendi antud teabe põhjal välja tema kindlustushuvi ja nõudmised kindlustuslepingule, soovitada enda pakutavate kindlustuslepingute hulgast kliendi kindlustushuvile ja nõudmistele kõige paremini vastavat kindlustuslepingut ning andma kliendile piisavaid selgitusi vastavalt kindlustuslepingu keerukusele ja kliendi tüübile, et klient saaks teha kindlustuslepingu sõlmimise kohta teadliku otsuse;
 - 4) hindama investeerimisriskiga elukindlustuslepingu turustamisel käesoleva seaduse §-s 222 sätestatud ulatuses ja korras lepingu sobivust või asjakohasust kliendile, välja arvatud §-s 222¹ sätestatud juhtudel, ning teavitama klienti, kas kindlustusagent kasutab § 222 lõikes 3 sätestatud võimalust;
 - 5) pensionilepingu turustamisel teavitama klienti kogumispensionide seaduse §-s 50 nimetatud andmetest ja põhimõtetest;
 - 6) esitama kliendile käesoleva seaduse § 192 lg 2 punktides 5-8 sätestatud info;
 - 7) esitama kliendile võlaõigusseaduse § 428 lõike 1 punktides 3–9 ning elukindlustuslepingu turustamisel sama paragrahvi lõike 2 punktides 1–4¹, 4³, 5 ja 6 ning lõikes 2¹ sätestatud teabe;
 - 8) esitama kliendile sidevahendi kaudu kindlustuslepingu turustamisel võlaõigusseaduse § 54¹ lõikes 5 sätestatud teabe sama paragrahvi lõike 8 kohaselt;
 - 9) teavitama klienti agenditasu suurusest ja tasustamise alustest iga turustatava kindlustuslepingu kohta eraldi;
 - 10) viitama maaklerile, kes on võtnud täieliku vastutuse agendi tegevuse eest;
 - 11) tegema kliendile teatavaks agendi tegevuse kohta kaebuse esitamise korra, sealhulgas agendi tegevuse üle järelevalvet teostava pädeva asutuse aadressi;

12) huvide konflikti olukorras avaldama kliendile võimaliku huvide konflikti üldise laadi ja konflikti allika;

13) konsulteerima klienti muudes kindlustuslepinguga seotud küsimustes.

(2) Kahjukindlustuse korral peab agent esitama kliendile lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud käesoleva seaduse § 103² lõikes 6 nimetatud teabedokumendi. Kliendile ei pea esitama lõikes 2 nimetatud teavet, mis juba sisaldub teabedokumendis.

(4) Käesoleva paragrahvi lõiget 2 ei kohaldata võlaõigusseaduse § 427 lõikes 2 või 3 nimetatud kindlustuslepingu turustamisel.

v) § 195¹ Kindlustusmaakleri agendi nimekirja kandmine ja sellest keeldumine

(1) Kindlustusmaakler agendi kannab vahendajate nimekirja kindlustusmaakler, keda ta esindab, või seaduses sätestatud juhtudel Finantsinspeksioon.

(2) Kindlustusmaakler võib vahendajate nimekirja kanda üksnes agendi, kes ei ole sama kindlustustegevuse liigi või alaliigi kindlustuslepingute turustamisel juba kantud vahendajate nimekirja teise kindlustusandja või kindlustusmaakleri kindlustusagendina ja kes vastab käesolevas seaduses kindlustusagendile kehtestatud nõuetele.

(3) Kindlustusmaakler kannab agendi vahendajate nimekirja viivitamata pärast agendilepingu sõlmimist.

(4) Kindlustusmaakleri agent on kohustatud enne agendilepingu sõlmimist teavitama kindlustusmaaklerit järgmistest andmetest:

1) kindlustusagendis vähemalt kümneprotsendilist osalust omava aktsionäri või osaniku nimi, registrikood või isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ning iga aktsionäri või osaniku sissemakse suurus, aktsiate või osa ja häälte arv;

2) selle kindlustusandja ärinimi, kelles kindlustusmaakleri agent omab olulist osalust, ja osaluse suurus;

3) agendiga märkimisväärses seoses oleva isiku nimi, registrikood või isikukood või selle puudumise korral sünniaeg;

4) teave selle kohta, et agendis vähemalt kümneprotsendilise osaluse omamine või märkimisväärne seos agendiga ei takista tema üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist;

5) füüsilisest isikust agendi kohta käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud andmed;

(5) Füüsilisest isikust agendi kohta kantakse vahendajate nimekirja nimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ja kontaktandmed, sealhulgas elektronposti aadress.

(6) Kindlustusmaakleri agendi tegevusele kohaldatakse käesoleva seaduse § 196- §197.

Kokkuvõttes, oleme hea meelelega valmis Rahandusministeeriumi esindajatega antud küsimuses kohtuma, et täiendavalt selgitada meie ettepaneku positiivset mõju klientide huvidele. Meie ettepaneku implemneteerimisel kaoks KindITS selge regulatiivne arbitraaž kindlustuse vahendajate vahel, kus KindITS'ga on loodud vastu klientide huvisid ja avatud konkurentsi lahendus, kus seadusega eelistatakse ühe kindlusseltsi lahenduse pakkumist.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kaido Tropp

Eesti Kindlustusmaaklerite Liit
Tegevjuht
Tegevjuht